

ЧАЙКА Т.Ю., к.е.н., доц., ЕАтаО, НТУ «ХПІ»
КОВЕЛА А.С., студент, НТУ «ХПІ»

ПРОБЛЕМИ ДЕФІНІЦІЇ ОБЛІКОВОЇ КАТЕГОРІЇ «ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА»

Дефініція, тобто логічна процедура надання строго фіксованого сенсу терміну «фінансові результати діяльності підприємства», до сих пір не завершена. В Україні на даний час діють два стандарти бухгалтерського обліку - національний і

міжнародний. Але ані Національне Положення (Стандарт) Бухгалтерського Обліку 1 (НП(С)БО1) [1], ані Міжнародний Стандарт Бухгалтерського Обліку 1 (МСБО1) [2], не містять визначення даного поняття.

В науковій літературі основними підходами визначення фінансових результатів на даний час є наступні:

- визначення фінансового результату за посередництвом категорій «прибуток» і «збиток»: «фінансовий результат – це кінцевий результат діяльності підприємства за звітний період, який виражається прибутком або збитком» [3];

- визначення фінансового результату за посередництвом категорії «власний капітал»: «фінансовий результат як облікова категорія визначається різницею між доходами і витратами або приростом (зменшенням) власного капіталу підприємства, створеним у процесі підприємницької діяльності за звітний період, за винятком зміни капіталу за рахунок внесків або вилучення власниками» [4];

- визначення фінансових результатів за посередництвом категорії «чисті активи»: «фінансові результати діяльності підприємства характеризуються приростом чистих активів, основним джерелом якого є прибуток від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності, а також отриманий у результаті надзвичайних подій» [5].

Однак, незважаючи на певні розбіжності, обидва підходи об'єднує погляд на фінансові результати як на «економічний підсумок виробничої діяльності суб'єктів господарювання, який виражається у вартісній (грошовій) формі» [6].

Фінансові результати є найважливішим компонентом вихідної інформації при здійсненні економічної діагностики підприємства. При цьому економічну діагностику, слідом за [7], будемо розуміти як «аналітичний метод дослідження порушень ефективності діяльності господарюючого суб'єкта з ціллю виявлення відхилень від норм, їх причинно-наслідкових зв'язків, прогнозування наслідків та розробки рекомендацій для запобігання порушення нормального режиму функціонування».

З огляду на роль фінансових результатів при проведенні економічної діагностики, необхідною умовою є забезпечення точності і порівнянності реєстрації фінансових результатів діяльності підприємства. У якості протидіючих чинників при цьому слід зазначити:

- наявність неузгодженості дефініції фінансових результатів;
- наявність неузгодженості в методиці обліку фінансових результатів за різними системами обліку (в масштабах України - НП(С)БО та МСФЗ, в глобальному вимірі - US-GAAP та IFRS).

Взаємозв'язок виділених вище неузгодженостей є двостороннім і взаємообумовленим: відмінність підходів до визначення фінансових результатів призводить до існування різних систем обліку, а наявність різних систем обліку, в свою чергу, стимулює розвиток концептуальних протиріч в сфері дефініцій.

Дана проблема є не вузькорегіональною, а загальносвітовою [8]: конвергенція US-GAAP та IFRS - виключно важлива проблема з точки зору забезпечення порівнянності і транспарентності діагностики фінансових результати в масштабах всієї світової економічної системи.

Список літератури:

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>;
2. МСБО 1 «Подання фінансової звітності». URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_013;
3. *Знамеровська Т.М.* Фінансові результати діяльності: сутність, порядок формування та відображення в обліку / *Т.М. Знамеровська, Т.Г. Халевецька* // Аграрний вісник Причорномор'я. Економічні науки. - 2014. - Вип. 75. - С. 39-46. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/avpek_2014_75_7;
4. *Білик М.Д.* Обліково-аналітичне забезпечення управління фінансовими результатами діяльності підприємств / *М.Д. Білик, В.В. Бабіч* // Бізнес Інформ. - 2015. - № 4. - С. 205-213. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2015_4_35
5. *Дробишева О.О.* Управління фінансовими результатами діяльності промислового підприємства / *О.О. Дробишева, А.О. Рижков* // Економічний вісник Запорізької державної інженерної Академії. - 2013. - №5. - С. 188-196. URL: http://www.zgia.zp.ua/gazeta/evzdia_5_188.pdf
6. *Стригуль Л.С.* Дослідження сутності визначення поняття фінансових результатів діяльності підприємства / *Л.С. Стригуль, М.А. Буцаєва* // Стратегії інноваційного розвитку економіки України: проблеми, перспективи, ефективність «Форвард-2016» : тр. 7-ї Міжнар. наук.-практ. Internet-конф. студ. та молодих вчених, 27 грудня 2016 р. / *ред. П.Г. Перерва, Є.М. Строков, О.М. Гуцан.* - Харків : НТУ "ХПІ", 2016. - С. 287-289. URL: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/27609>
7. *Строков Є.М.* Класифікація видів економічної діагностики підприємств / *Є.М. Строков* // Інформаційні технології: наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я = Information technologies: science, engineering, technology, education, health : наук. вид. : тези доп. 25-ї міжнар. наук.-практ. конф. MicroCAD-2017, [17-19 травня 2017 р.] : у 4 ч. Ч. 3 / *ред. Є.І. Сокол.* - Харків : НТУ "ХПІ", 2017. - С. 274. URL : <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/29583>
8. *Пасько О.В.* Глобальна конвергенція стандартів фінансової звітності: стан та перспективи [Електронний ресурс] / *О.В. Пасько* // Облік і фінанси АПК / Міжнародний ін-т аудиту. - К., 2010. - № 2. - С. 45-50. URL : <http://magazine.faaf.org.ua/globalna-konvergenciya-standartiv-finansovoi-zvitnosti-stand-ta-perspektivi.html>